Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Literackie kontakty polsko-niemieckie, PG_00200566		
Kierunek studiów	Niemcoznawstwo (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2028/2029
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	3	Język wykładowy	polski Niemiecki 80% Polski 20%
Semestr studiów	5	Liczba punktów ECTS	1.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca			
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Agnieszka Haas	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15	2.0	8.0	25

Cel przedmiotu	Celem zajęć jest zapoznanie osób studiujących z wiedzą o kontaktach literackich polsko-niemieckich, kształtujących się od średniowiecza do współczesności, z uwzględnieniem kluczowych momentów w historii obu narodów oraz wzajemnych relacjach rzutujących na kontakty kulturowe i literackie. Celem jest wykształcenie umiejętności rozpoznania mechanizmów związanych z wpływem jednej literatury na drugą, ich oceny i krytyki.

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[NIEML3_W07] Wie o współistnieniu w naukach humanistycznych różnych punktów widzenia determinowanych różnymi poglądami teoretycznymi, odmiennym podłożem narodowym bądź kulturowym	Rozumie współistnienie różnych perspektyw badawczych w literaturoznawstwie, wynikających z odmiennych poglądów teoretycznych, jak i zróżnicowanego kontekstu narodowego i kulturowego; dostrzega znaczenie dialogu międzykulturowego w analizie literatury polsko-niemieckiej	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[NIEML3_K01] Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę, wykazuje gotowość do jej stałego poszerzania oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę na temat literackich relacji polsko-niemieckich; wykazuje gotowość do jej stałego poszerzania oraz konsultowania się z ekspertami w przypadku trudności z interpretacją tekstów literackich lub złożonych zjawisk kulturowych	[SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[NIEML3_W01] Ma wiedzę o miejscu i znaczeniu dyscyplin naukowych tworzących kierunek niemcoznawstwo w systemie nauk, ich specyfice przedmiotowej, metodologicznej i terminologicznej, a także o wzajemnych relacjach tych nauk	Ma wiedzę na temat miejsca i znaczenia literaturoznawstwa w obrębie niemcoznawstwa, ze szczególnym uwzględnieniem badań nad relacjami literackimi między Polską a krajami niemieckojęzycznymi; zna specyfikę metodologiczną i terminologiczną tych badań oraz ich powiązania z innymi dyscyplinami humanistycznymi.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[NIEML3_U03] Potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury oraz określić ich znaczenie, oddziaływanie społeczne, miejsce w procesie historyczno-kulturowym	Potrafi rozpoznawać różne formy literackiego i kulturowego przekazu obecne w relacjach polsko-niemieckich oraz określić ich znaczenie, wpływ społeczny i miejsce w szerszym procesie historyczno-kulturowym	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu

a) zagadnienia teoretyczne: komparatystyka literacka terminologia i metody badawcze omawiane na wybranych przykładach; pojęcie stereotypu; imagologia; miejsce badań komparatystycznych w systemie wiedzy o literaturze; pojęcie intertekstualności.

b) ujęcie historycznoliterackie: wpływy literatury niemieckiej na lit. polską w poszczególnych epokach (od średniowiecza do XX wieku); poglądy wybranych pisarzy niemieckich nt. Polski i Polaków; wpływ niemieckich utworów literackich na lit. polską;

c) recepcja utworów niemieckich i polskich w literaturze sąsiada;

d) zagadnienia tematyczne oraz imagologiczne: postaci literackie: Faust; T. Kościuszko jako bohater niemieckich utworów literackich; Polenlieder; piękna Polka;

e) elementy historii i krytyki przekładu: polskie przekłady literatury niemieckiej ich znaczenie w kontaktach literackich.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Znajomość pojęć literaturoznawczych, wiedza o historii i kulturze polskiej i niemieckiej, do XX w.

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
referat lub praca pisemna	51.0%	20.0%
kolokwium	51.0%	80.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Cieński, M., Formacja oświeceniowa w literaturze Polski i Niemiec. Wrocław 1992. Cieślikowska, T., W kręgu genologii, intertekstualności, teorii sugestii. Warszawa 1995. Corbineau-Hoffmann, A. Einführung in die Komparatistik. 2. Aufl., Berlin 2004. Jaroszewski, M., Der polnische Novemberaufstand in der zeitgenössischen deutschen Literatur und Historiographie. Warszawa 1992. Jaroszewski, M., Literatur und Geschichte: Studien zu den deutsch-polnischen Wechselbeziehungen im 19. und 20. Jahrhundert. Warszawa 1995. Klimowicz, M., Polsko-niemieckie pogranicza literackie w XVIII wieku: problemy uczestnictwa w dwu kulturach. Wrocław 1998. Kosellek, G., Reformen, Revolutionen und Reisen: deutsche Polenliteratur. Wiesbaden 2000. Lam A., Inne widzenie: studia o poezji polskiej i niemieckiej, Warszawa 2001. Nycz R., Tekstowy świat, Warszawa 1995. Orłowski, H. Polnische Wirtschaft: zum deutschen Polendiskurs der Neuzeit. Wiesbaden 1996. Papiór J. (Hrsg), Zur polnisch-deutschen Kulturkommunikation in der Geschichte Materialien. Bydgoszcz 2001. Papiór J. (Hrsg), Bibliographie zur polnisch-deutschen Kulturkommunikation: (Materialien zum Polenbild und zur kulturellen Imagologie), Bydgoszcz 2002. Szyrocki, M., Recepcja literatury NRD w Polsce (1949-1974). Germanica Wratislaviensia 1975, z.25. Will, A. Polska i Polacy w niemieckiej prozie literackiej XIX wieku. Wrocław 1970.

Uzupełniająca lista lektur	Brandt, M., Für eure und unsere Freiheit? Der Polnische Oktober und die Solidarność-Revolution in der Wahrnehmung von Schriftstellern aus der DDR. Berlin 2002. Czaplejewicz E. (red.), Literatura niemiecka w Polsce. Przekład i recepcja. Pułtusk 2009. Dąbrowski, M., Dekadentyzm współczesny: główne idee, motywy i postawy modernistyczne w polskiej i niemieckojęzycznej literaturze XX wieku. Izabelin 1996. Frank A.P., Turk H. (Hrsg.), Die literarische Übersetzung in Deutschland: Studien zu ihrer Kulturgeschichte in der Neuzeit, Göttingen 2004. Grabowska, M., Rozmaitości romantyczne. Warszawa 1978. Haas, A., Miejsce przekładu w historii literatury, Recepcja. Transfer. Przekład, nr 1 (4), Warszawa 2005, s.49-62. Haas, A., Polskie przekłady Fausta I Goethego. Próba krytyki i zarys recepcji w Polsce. Gdańsk: Uniwersytet Gdański 2005. Haas, A., Poeta mrocznej głębi czy wiecznego światła? Kilka uwag na temat recepcji Hölderlina w Polsce w: Recepcja. Transfer. Przekład, nr 6, Warszawa 2007, s. 59-86. Hartenstein E. (Hrsg.), Deutsche Gedichte über Polen. Frankfurt am Main 1994. Janaszek-Ivaničkova, H., Antologia zagranicznej komparatystyki literackiej. Warszawa 1997. Janion M. (red.), Günter Grass i polski Pan Kichot, Gdańsk 1999. Jaroszewski, M., Mickiewicz und die westeuropäische Literatur: ein Beitrag zur Analyse der Pariser Vorlesungen. Weimar 2001. Jaroszewski M. (Hrsg.), 1000 Jahre Danzig in der deutschen Literatur : Studien und Beiträge. Gdańsk 1998. Kaulfuss, J.S.P., Ueber den Geist der polnischen Sprache. Halle 1804. Koziełek, G., Bibliographie der deutsch-polnischen Wechselbeziehungen in der Literatur. Wrocław 1994. Kozłowski, A., Polskie fale Dunaju: polsko-austriackie powinowactwa kulturalne. Częstochowa 1992. Kuczyński, K.A., Literatura Republiki Federalnej Niemiec w Polsce, 1981. Kuczyński, K.A., Mehnert, E., Ratecka B. (Hrsg.), Lodz in der deutschsprachigen Literatur : eine Anthologie. Łódź 2005. Kuczyński K.A. (red.), Carl Hauptmann w polskiej nauce i krytyce literackiej, Włocławek 2012.

		Mazur-Kębłowska E./ Ott U. (Hrsg.), Adam Mickiewicz und die Deutschen: eine Tagung im Deutschen Literaturarchiv Marbach am Neckar. Wiesbaden 2000. Orłowski, H., Die Lesbarkeit von Stereotypen: der deutsche Polendiskurs im Blick historischer Stereotypenforschung und historischer Semantik. Wrocław 2004. Ossowski, M., Stüben, J., Auswahlbibliographie zum Polenbild in der deutschen Literatur, w: Studia Germanica Gedanensia 11, Gdańsk 2003. Reich-Ranicki, M., Najpierw żyć, potem igrać: szkice o literaturze polskiej. Wrocław 2005. Roguski, P. Słodkie imię wolności... : przejście Polaków przez Niemcy po upadku powstania listopadowego, Warszawa 2011. Woldan, A., Der Österreich-Mythos in der polnischen Literatur. Wien, Köln, Böhlau 1996. Zybura M. (red.), Do Polski przyjadę. Rainer Maria Rilke w oczach krytyki polskiej, Wrocław 1995.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Recepcja Rilkego w Polsce. Recepcja Goethego w Polsce. Intertekstualne nawiązania do utworów niemieckich w literaturze polskiej.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.